

Anbefalt lesing: «Hva gikk galt med Pol Pot-regimet?»

Av Espen.

Jeg har nylig lest artikkelen «Condescending Saviors: What Went Wrong with the Pol Pot Regime», som jeg vil lenke til her. Artikkelen ble opprinnelig publisert i det maoistiske tidsskriftet *A World to Win*, og er å lese [på Bannedthought.net](http://Bannedthought.net).

Tittelen viser til en strofe fra «Internasjonalen», som lyder slik:

*We want no condescending saviours
To rule us from their judgement hall
We workers ask not for their favours
Let us consult for all*

Når det gjelder Kambodsja og Røde Khmer, er det flere aktører inne i bildet som kan beskrives med tittelen «condescending saviours». For det første, har Røde Khmer-regimet blitt framholdt av imperialistene som et skrekkens eksempel på hva som kan skje når de undertrykte folkene reiser seg – et eksempel på undertrykkernes nedlatenhet overfor de undertrykte.

For det andre har det revisjonistiske partiet i Vietnam, også lenge før sin invasjon av Kambodsja i 1978, sett på seg selv som et formynder-parti med rett til å «holde oppsyn» over partiene i Laos og Kambodsja.

Sist men ikke minst, passer merkelappen på selve Pol Pot-regimet, som besto av en liten, konspiratorisk gruppe som ville «tvinge massene til fremskritt», og som ikke hadde noen

tro på at massene var i stand til å styre seg selv.

Vi kommunister blir ofte stilt til ansvar for «kommunismens forbrytelser». Både borgerlige og revisjonistiske historikere har påstått at Pol Pot-regimet var sterkt inspirert av Maos Kina, for dermed å fordømme maoismen gjennom skyld ved assosiasjon. Artikkelen demonstrerer at dette ikke var tilfelle, og at Røde Khmer-regimet tvert om hadde en borgerlig-nasjonalistisk, reaksjonær natur. Samtidig har vi maoister et spesielt ansvar for å avsløre Pol Pot-regimet som hva det virkelig var. Forgjengerne våre i den marxist-leninistiske bevegelsen gjorde seg berykta med sitt feilaktige standpunkt om at Røde Khmer var «genuine revolusjonære», i motsetning til revisjonistene i Vietnam.

Jeg oppfordrer kommunister og antiimperialister til å lese artikkelen i sin helhet, men vil oppsummere noen sentrale punkter:

1. Røde Khmers politiske linje, og utviklingen av revolusjonen i Kambodsja, var sterkt formet av den imperialistiske krigen mot Vietnam og Kambodsja, og for det andre av det vietnamesiske partiets hegemoniske ambisjoner i Indokina. Samtidig kan man ikke forklare regimets utvikling med eksterne årsaker alene – dette er en mekanisk, og ikke dialektisk analyse. Det er de kambodsjanske revolusjonære som bærer hovedansvaret for hva som gikk galt i Kambodsja.

2. Artikkelen dokumenterer at Pol Pot ikke var verken maoist, marxist, eller i det hele tatt kommunist. Røde Khmer-regimet var først og fremst et nasjonalistisk regime med en sterkt anti-vietnamesisk karakter. Fram til 1977, gikk regimet under navnet «Organisasjonen» – dette året ble det kunngjort at det styrende partiet var Kambodsjas Kommunistiske Parti. Dette var imidlertid først og fremst for å tekkes det nye, revisjonistiske regimet i Kina.

3. Artikkelen beviser at det slett ikke var sosialisme som ble

innført i Kambodsja: «Et parti hvis eksistens, linje, politikk og ideologi holdes hemmelig fra massene, kan bare bygge en «sosialisme» hvis eneste hemmelighet er at den er kapitalisme».) (Min oversettelse. I originalteksten: «This brings us back to the question of the party. A party whose existence, line, policies and ideology is secret from the masses can only build a «socialism» whose secret is that it is capitalism.»)) Artikkelen definerer sosialismen som det samfunnet hvor den arbeidende befolkningen gradvis, og i større og større grad, blir . Det var ikke dette som skjedde i Kambodsja under Pol Pot. Økonomien i Røde Khmer-perioden må heller beskrives som en form for eksportrettet statskapitalisme hvor kapitalakkumulasjonen var grunnet på ekstrem utbytting av bøndene:

«Pol Pot så på problemet slik: «Hvor kan vi finne kapital til å bygge opp industrien vår? Kapitalen vår kommer i bunn og grunn fra vårt folks arbeid. Vårt folk utvikler jordbruksproduksjonen gjennom arbeidet sitt... Vi har også en annen viktig kilde til kapital. Det er det faktum at vi ikke har noen lønn. Fraværet av lønn utgjør i seg selv en stor kilde til kapital.» Mens det er sant at overskudd skapt i produksjonen er kilden til kapital under sosialismen så vel som i kapitalismen, ignoreres forskjellen helt og bevisst mellom overskudd under kapitalismen og sosialismen, hvor «oppsamlet arbeid er et middel for å utvide, berike og fremme arbeiderens eksistens». De valgte det grunnleggende kapitalistiske prinsippet om å skvise det arbeidende folket så mye som mulig... i mange tilfeller, til døde.»

Fra artikkelen. (Min oversettelse. I originalteksten: «Pol Pot looked at the problem like this: «Where can we find capital to build our industry? Our capital comes essentially from the work of our people. Our people, by their work, develop agricultural production... We also have another important source of capital. That is the fact that we have no salary. The absence of salary constitutes in itself a great

source of capital.»⁸⁴ While it is true that the surplus created by production is the source of capital under socialism as well as capitalism, this completely and deliberately ignores the difference between this surplus under capitalism and socialism, where «accumulated labour is but a means to widen, to enrich, to promote the existence of the labourer». They adopted the basic capitalist principle of squeezing the labouring people as much as possible... in many cases, to death.⁸⁵ In this view, similar to the one that attracts Western capital to set up garment factories in Cambodia today, the country's main comparative advantage is not rice but the fact that its backward social relations make for very cheap labour.»))

4. Selv om Pol Pot-regimets karakter utviklet seg til å bli et gjennområttent, revisjonistisk regime, holder artikkelforfatteren fast på at krigen mot USA-imperialismen og det amerikanskstøtta Lon Nol-regimet var rettferdig. Det understrekes også at imperialistene ikke har noen rett til å anklage de kambodsjanske revolusjonære for forbrytelser mot menneskeheten, både fordi imperialismen både er skyldig i langt større forbrytelser, og har brukt «rettsprosessen» mot tidligere Røde Khmer-medlemmer som middel for å fremme sine egne reaksjonære interesser i Kambodsja. Videre påpeker forfatteren at selv om Røde Khmer uten tvil var ansvarlige for masse mord, etnisk rensing og omfattende lidelser, har man all grunn til å ta de «anerkjente» dødstallene med en klype salt, da de er basert på omtrentlige estimat.

Artikkelen kan leses i sin helhet på Bannedthought.net. [Her finnes også alle utgaver av tidsskriftet *A World to Win*.](#)